

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . „ 5—
 Četrt leta . . . „ 2:50
 Mesečno . . . „ 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . „ 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vln.
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Hughes ali Wilson?

Bethmann — Hollweg o nadaljevanju in koncu vojske. — Naše prodiranje v Rumunijo. — Sovražna ofenziva v Dobruči. — Na ruskem in italijanskem bojišču položaj nespremenjen. — Francozi odvzeli severno od Somme Nemcem vas Pressoire. — Poljska armada. — O volitvi predsednika v Združenih državah še ni prave jasnosti. — Avstrijski državni zbor bo sklican še le koncem meseca februarja.

Samouprava Galicije.

Oče Schönerer na gradu Rosenau mora občutiti v svojem srcu te dni veliko veselje. Ideali njegovega bojevitnega življenja so se začeli izpolnjevati. Blok galiških poslancev, ki mu je bil vedno na potu v njegovih stremljenih, po germanizaciji in kulturnem boju proti katoliški cerkvi, se bo v doglednem času poslovil iz avstrijskega parlamenta. Galicija dobi, kakor je Schönerer vedno sanjal, po vojski svojo samoupravo.

V Avstriji je povzročila obljuba gališke samouprave tako pozornost, da je zadušila celo zanimanje za tako velik dogodek, kakor je ustvaritev novega poljskega kraljestva. Rusini, kateri so najbolj prizadeti, so se odločno izrekli proti samoupravi Galicije, razven da se iz rusinskih okrajev Galicije ustvari lastna rusinska kronovina. Čehi, Slovenci ter ostali nemški narodi se tudi z vso jasnostjo zavedajo, kaj pomeni za nje odcepitev Galicije.

Osobito Slovenci se ne moremo veseliti velike spremembe, ker še naše narodne razmere, pred vsem na Koroškem in Štajerskem, niso urejene tako, da bi se nam ne bilo treba bati za svoj narodni obstoj.

Nemški listi izražajo kajpada veliko veselje nad obljubljenou samoupravo Galicije. „Tagespost“ od srede, dne 9. t. m., nagovarja Körberja, naj pusti pasti ozire, ki jih je imel Stürgkh, ter takoj in brez strahu uvede tudi izven armade nemški državni jezik.

Prinašamo o stvari glasove iz nemškega in nemškega tabora.

„Slovenec“:

„Na našem severu so se izvršile, oziroma se imajo izvršiti važne državnopravne izpremembe. Ustanovila se je samostojna Poljska, Galicija pa ima dobiti avtonomijo. Oboje ima za nas važno politično ozadje. Za avstrijsko državno polovico je kraljestvo Galicija v vprašanju prehrane eden prvih činiteljev. Galicija s svojo obsežno govedo- in prešičjerejo, bogatim perutinarstvom, plodnim poljem je prava zakladnica in žitnica Avstrije. Razen tega daje Galicija veliko lesa. Posebno pa je industrija te dežele neprecenljivega pomena za Avstrijo. Gališki petrolejni vrelci in rafinerije so na svetovnem glasu, znana je njena produkcija soli in njena spirita industrija. Galicija pa pokriva tudi velik del naše potrebsšine na premogu in rudah, posebno cinkovinah. S tega vidika je treba torej premisliti, da zahteva korist naše monarhije, da državnopravna odcepljenost Galicije ne otvori vrat tudi gospodarskemu separatizmu. Iz vsega početka bi se morale razmere v tem oziru tako urediti in razjasniti, da bi bile za vse čase izključene take neprijetne naprave, kakoršne so vedno v zvezi z obnavljanjem nagodbe z Ogrsko.“

Čehi o samostojnosti Galicije.

Češki listi sicer čestitajo Poljakom k njihovim velikim vspehom, povdarjajo pa, da bo razširjena samouprava Galicije ustvarila v avstrijski državni zbornici čisto nove razmere, o katerih ne more sedaj nihče izreči kake slutnje. Razun uradnih poročil in citatov nemških listov pa so strani čeških listov, koder se je priobčilo razmotrivanje o novi vladni odredbi — pobeljene. Čehi sicer odkrito pozdravljajo ustanovitev poljskega kraljestva, a zahtevajo, da se tudi pokrajnam, kjer prebivajo Čehi, da samouprava.

Rusini proti samostojnosti Galicije.

Na plenarnem zborovanju rusinskih državnih poslancev na Dunaju dne 8. nov. je obširno poročal rusinski državni poslanec Levicki ter izrecno povdarjal, da je bivši ministrski predsednik govoril ojetovano o nespremenljivem sklepu merodažnih državnih činiteljev, da se naredi iz vzhodne Galicije posebna kronovina z rusinsko samoupravo. Po burni debati je bil enoglasno in slovesno sklenjen sledeči pravni pridržek rusinskih državnih poslancev: „Naša domovinska zemlja, rusinska kraljevina Galicija in Lodomerija, sta bili na podlagi dednih pravic priklopljeni habsburški vladarski hiši, vsled priklopite poljskih pokrajin kneževine Krakovske in vojvodin Zator in Osvetim spojeni v eno kronovino, vsled česar je bilo na umetni način ustvarjeno gospodarstvo poljske večine nad Rusini. Rusinski narod ni nikoli pripoznal te enotnosti kronovine, marveč je ugovarjal zoper to ter vstraja pri pravici do samouprave svojega narodnega ozemlja. Napovedana samostojnost Galicije krši zgodovinske pravice rusinskega naroda ter izroča rusinski narod neomejeni oblasti narodnega nasprotnika Rusinov. Rusinski narod ne bo nikdar priznal samostojnosti Galicije pod poljskim gospodarstvom in se ne bo nikoli odrekel pravici do samouprave narodnega ozemlja in tvoritve posebne rusinske kronovine v okviru Avstrije.“

„Arbeiter-Zeitung“:

„Ukrajinci (Rusini) se čutijo ogrožene. Popolnoma jasno je, da se more rusinsko vprašanje rešiti le istočasno s poljsko avstrijsko zadevo in da išče in zahteva avtonomija enega naroda svoje dopolnilo v avtonomiji drugih narodov. Zato se pojavlja s srečno pričeto reformo splošno vprašanje avtonomije avstrijskih narodov, h kateri nas tudi sicer

LISTEK

Pri kmetovalcih.

(Konec.)

Lepega dne prikoraka gospodar lagodno domov od močvirij, ki so se razpenjala ob bližnji reki, ki je imela grdo navado, da je ob vsaki priliki stopala čez bregove. Ravnokar je bil prinesel soprogi in otrokom pet rejenih žab, sam pa si je privoščil 2 krkona in polovico belouške za kosilo; štrk je bil sit in dobre volje. Nenadoma pa obstane, ko opazi veliko glisto, ki se je zvijala na zemlji pred njim.

„Pa se me vendar ne bojiš tako grozno?“ pobara štrk.

„Milost, milost, blagorodje, kdorkoli ste že!“ zaprosi črv in se krivi še huje.

„Saj vendar vidiš, kdo sem“, reče ptič.

„Žal, da ne“, pravi deževnik, „ne vidim ničesar, sem popolnoma slep. A slišal sem, ko ste prihajali in se prestrašil tako, da sem zgrešil svojo luknjo. Vedite namreč, da sem nočna žival, da nimam velikega poguma, zlasti pa se še bojim svetlobe. Za to sem najbolj srečen v svojem rovu, ki ga ne zapustim zlepa in kadar ga, pritrdim svoj rep vanj kot ladjo na mačka.“

„Jaz pa sem štrk ali bela Ciconia“, pravi ptič in vrže glavo ponosno kvišku.

„Jojmene!“ zacvili glista in se urno umika v

stran. „Oprostite, da se ne utegnem razgovarjati in tudi Vam si ne drznem kratiti zatega časa.“

„Oho, tako se pa nisva zmenila“, meni štrk. „Dokler imam jaz čas, menim, ga imaš tudi ti. Sicer pa bodi vesela, da sem slučajno sit, zato ti prizanesem za danes.“

V tem se je oglasila mati štoklja z gnezda in v odgovor je zaklopotal gospodar s kljunom.

„Kaj ste hoteli reči?“ vpraša glista.

„O, nič! Govoril sem le s soprogo po egiptovsko. Dolji v Afriki imava namreč lepo pristavo, zato govoriva med seboj vedno jezik odotnih felahov. A sicer je pa tudi tam stokrat lepše kakor tukaj. Ako bi ne bilo zavoljo otrok, ostal bi vedno tam. Pa saj vendar ti ne razumeš takih reči, ali se že kdaj potoval?“

„Daleč ravno ne, en meter, morda dva metra v celem življenju“, se opravičuje glista.

„Brr, kaj bo to!“ se hudo namrdne štrk. „Kje vendar tičiš pozimi?“

„Ostanem kar tukaj“, pravi deževnik.

„Ha, ha, ha“, se heheta ptič, „pač mora biti lepo in prijetno brodirati po blatu in snegu. Ali ne ozebeš v noge?“

„Nog nimam“, odvrne glista; „mesto njih pa imam toge kocinice, ki jih lahko poljubno obračam v razne smeri. Kadar je hud mraz ali pa velika suša, grem dol v spodnji svet, če treba 2 do 3 metre na globoko.“

Zamišljeno je opazoval plemeniti ptič čudnega plebejca in rekel: „Ne vem, ali je spočobno za me, da se zabavam s teboj, ali ne. Kajti neostaja ti večina onih reči, ki jih prinese pošteno bitje s seboj

na svet (oči, noge). Imaš li plemski grb?“

„Grb?“ se čudi glista, „kaj pa je to? Jaz sem pridna delavka, ali ni to najboljšo plemstvo? Ali ni res, da: najlepši grb tega sveta sta plug, motika sred' polja?“

Bučno se je zarežal štrk in zakričal ženi, kaj da mu je povedala glista.

„Plug, motika! Kaj imaš vendar ti opraviti s tem orodjem?“ je vprašal zasmehljivo.

„Oprostite, gospod“, odgovarja skromno glista. „Jaz delam od zore do mraka, od prvega do zadnjega diha, preoravam zemljo, kopljem jarke — —“

„Tako, tako“, prekine štoklja prijazneje, „torej jarke koplješ? No, kaj takega se pa že da slišati! Jarke, v katerih stanujejo žabe?“

„O ne“, se izgovarja črv, „tako velikih del pa jaz ne zmorem. Jaz in moji sorodniki vrtamo le doli pod zemljo majčkene, fine rove, a te vse navskriž! Nismo pa vsi sorodniki enake postave in velikosti. Nekateri orači med glistami so komaj do centimetra dolgi, zato pa se raztegnejo drugi na dolžino 1 do 2 metrov. Naše čumnate so v zemlji razširjene in večkrat tlakane s kamenčki nalik mozajčnemu terazzu v cerkvi.“

„Pa kaj koristi vse to tvoje delovanje na primer meni?“

„Jaz obdelujem zemljo po najboljših močeh in to je za vas velika sreča, toliko bolj, ker tudi mene se vedno lahko pojeste, če vas je volja. V dobri zemlji raste trava in cvetice in drevje. Pripravljam namreč vlažno, črno prst ali črnico.“

„Ali je to tisto grdo blato, po katerem moram brbati?“ vpraša štoklja.

sitijo razmera. Upamo torej, da objavljeni ukrepi kar najbolj srečno odpirajo pot za notranje reformatorično delo v Avstriji."

Češki Nemci.

Dne 6. t. m. se je vršilo na Dunaju plenarno zborovanje deželnih in državnih poslancev nemških poslancev. Soglasno se je sklenilo: „Zastopniki Nemcev iz Češke bodo krepko sodelovali pri predpripravih, da pridemo po koncu vojne do urejenih notranje-političnih razmer, pri čemur morajo stati v ospredju, že tolikokrat ponovljene zahteve Nemcev iz Češke glede jamstva svobodnega njihovega ljudskega razvoja. Treba je parlamenta, toda še preje je treba gotovih odredb, ki so predpogoj za parlament. Zborovalci pozivljajo avstrijske Nemce, naj pozabijo na vsa nasprotstva in naj združijo vse sile za dosego velikih ciljev nemštva v Avstriji."

Na polnoštevilnem zborovanju nemških deželnih in državnih poslancev kraljevine Češke v Pragi dne 8. nov. je bil storjen ta-le sklep: „Spričo novih razmer, ki so nastale v zadnjih urah, se v svrhu skupnega zastopanja v velikonočnem programu avstrijskih Nemcev označenih zahtev izvoli odsek, ki naj predsedstvu v najkrajšem času predloži primerne predloge. Vsa druga nadaljna dela se naj izvršijo sporazumno z vsemi krogi, ki so pri sestavi velikonočnega programa avstrijskih Nemcev sodelovali."

„Deutsche Nachrichten.“

Dunajski list „Deutsche Nachrichten“ piše o samoupravi Galicije sledeče: „Da dobi Galicija samoupravo, je bilo eno najpoglavitejših stremljenj grofa Stürgkha, ki je smatral izvršitev tega državnopravnega čina za eno največjih vprašanj, ki so v zvezi s prenovljenjem Avstrije. Če so torej bili Nemci in Poljaki ene misli glede načela samouprave, se ne smejo mnenja oben razbiti ob podrobnostih. Körberjevo ministrstvo se razločuje od Stürgkhovega v parlamentarično-političnem oziru vsled vstopa ministrov Bobrzynskya in Clam-Martinica v Körberjev kabinet. Ker Hochenburger ni več v novem kabinetu, torej ni sedaj v njem nobenega Nemca, ki bi mogel tvoriti kot zastopnik kake gotove politične struje protiuteg vplivu slovanskih ministrov. Od Körberja se pričakuje, da bo svoje delovanje prilagodil strogo in izključno državnim potrebam. Počakati se mora, ako bo zadosti močan, da bo uredil vsa potrebna važnejša vprašanja, ki čakajo rešitve. Temu primerno se bo ravnalo stališče nemških politikov.“

Nemška delavska stranka.

Dunajski listi poročajo: „Zastopniki nemške delavske stranke so izročili ministrskemu predsedniku in novim ministrom spomenico nemške delavske stranke o preureditvi razmer v državi s posebnim oziranjem na nemške interese.“

„Tagespošta“ za nemški državni jezik.

Očividno pod utisom proklamacije gališke samouprave objavlja graška „Tagespošta“ z dne 8. t. m. članek „Die deutsche Staatssprache“, v katerem poziva novo vlado, naj čimprej proglasi nemščino kot državni jezik za Avstrijo. Članek pravi med drugim:

„Oprostite, blagorodje, če moram ugovarjati! Pravi spoštljivo glista“, „toda „grdo blato“ ni beseda na mestu. Saj je to rodovitna zemlja, v kateri rasto rastline, od njih žive žuželke, s temi se hranijo žabe in z žabami se račite gostiti vi in vaša visoka družina.“

„Misliš, da ne vem vsega tega?“ se namrdne štrk, dvigne kvišku desno nogo in strmi po baronsko v zrak. „Hotel sem le potipati nekoliko na žilico tvojega znanja. A kako neki pripravljáš to — kako si jo že imenovala?“

„Črnico ali humus“, odgovarja glista. „Delo je preprosto. Prst, ki leži globoko v zemlji, spravljam na površje, na zrak, na solnce, na dež in zmrzlino; izrabljeno gorenjo prst pa rijem navzdol. Tako mešam in izmenjavam, dokler ni vse v redu.“

„To je zelo pametno“, pokima štrk. „No, kaj pa potem?“

Glista se je privila bliže in pripovedovala vsa vneta: „Ali še niste nikoli opazili na fleh velikih listov, zvitih koš škarnicelj, vtaknjenih s konco v zemljo? Glejte, to je moje delo. Opravljam ga ponoči, ko je temno in tiho in me nihče ne moti. Cesar morem izvršiti nočoj, izpočnim prihodnjo noč; vlečem in se napenjam, dokler ne izdine list popolnoma v zemlji. In tukaj ga potem predelam v rodovitno črnico.“

„To me zanima“, pohvali štrk.

„In ne po krivici“, se zahvaljuje glista.

„Oh, da bi nas hoteli soditi tudi drugi tako milostno, kakor vi! Zakaj ravno jaz bogatim zemljo med vsemi živalmi najbolj z organsko snovjo. Na svojih potovanjih požiram tudi cele mase prsti in v njej pesek, apnenec, zrnca opeke in kremenca. Vse to spravljam s svojimi iztrebki vred na površje. Gotovo ste že videli te mične kupčke na vrtu, v gozdu ali na travniku, napravim jih rada tudi v cvetnih

„Gotovo je, da se bodo izdale postavbe te vrste (nemški državni jezik) še tekom te vojske ali potom sporazuma, ali pa, kar je bolj verjetno, z odločno besedo. Dosedaj je v merodajnih krogih prevladalo mnenje, da se naj nemški državni jezik razglasi. Se le po pričetku mirovnih pogajanj. Pri nekaterih namreč prevladuje bojazen, da bi progasitev (nemščine kot državni jezik) tekom krvavih bojov in tozadevne razprave neugodno uplivala na razpoloženje marsikatero druge (nemške) narodnosti. Bojazljivi dulovi so mnenja, da se sedaj ne sme nič takega odrediti, kar bi nacionalističnim agitacijam dalo kako orožje v roke. Naj bi se pustilo vse pri starem, dokler ne bodo vojaški dogodki popolnoma razjasnjeni. V vodilnih krogih je prevladalo že tudi pred Körberjevim nastopom mnenje, da je razglasitev nemškega državnega jezika nujna potreba, a razglasitev se je vedno odlašala. Odločni možje so to odlašanje obsojali. Vsak, ki se je zavzel za odločnejšo metodo, je smatral dobo, ko smo zavzeli Srbijo in Črnogoro, kot najbolj primeren čas za razglasitev. Prodirali smo na Rusko-Poljsko in v Volinijo, zlomili vsak odpor na Balkanu, pričeli z ofenzivo proti Italiji. In bili smo globoko užaljeni, da je kljub vsem tem dogodkom ostalo pri starem; izdal se ni en postavodalen akt o državnem jeziku. Napadanje Rusov v Voliniji in Bukovini je pozneje položaj mnogo spremenilo. Brezdvomno se bodo razmere in razpoloženje, ki je zavladalo za časa zasedenja Srbije in Črnogore, zopet povrnilo. Tedaj pa bo treba glede postavodajstva o državnem jeziku krepko nastopiti. Javno mnenje je prepričano o dobrih namenih Körberjevega ministrstva, a pričakuje se od njega dejanj. Naj se nihče ne da po bojazljivih duhovih plašiti.“

Hughes.

Hughes (izgovori: Hjujs) je dobil dne 7. nov. pri volitvi elektorjev za predsedniško mesto v Zjedinenih državah Severne Amerike večino in postane torej vladar Severne Amerike. Evropo zanima oseba novega predsednika v sedanji dobi na to plat, ali je s to izvolitvijo pridobila četverozeveza ali četverospozorazum.

Kolikor smo dosedaj slišali o Hughesu, nam pač ni pričakovati kake usluge od strani novega predsednika. Jasne slike o njegovem mišljenju za stran evropskega konflikta si nismo mogli ustvariti, ker se je v volilni borbi radi nemških glasov ogibal jasnih besed. Hughes je po narodnosti Anglež in bo v glavnih stvareh držal z našimi sovražniki. Ali bo nam nekoliko bolj ali manj sovražen, v tej velikanski borbi pač ne pride več odločilno v poštev. Mi gremo svojo pot naprej in tudi Amerika nas ne bi mogla spraviti z nje.

Charles Evans Hughes je bil rojen dne 11. aprila 1862 v tovarniškem mestu Glens Falls (v bližini Novega Jorka). Hughes je torej sedaj v 55. letu. Študiral je na raznih vseučiliščih pravoslovstvo, in bil leta 1884 imenovan za sodnika v Novem Jorku. Od leta 1891 se je posvetil profesorstvu. Podučeval je pravoslovje na raznih vseučiliščih. Leta 1905 ga

je republikanski volilni odbor določil za župana v Novem Jorku, a je izvolitev odklonil. Od leta 1907 do 1910 je bil imenovan za novjorskega guvernerja. Taft ga je leta 1911 imenoval za sodnika pri najvišjem sodišču Združenih držav.

Hughes je pristaš severoameriške republikanske stranke, dočim je bil Wilson izvoljen na program demokratske stranke.

Pri volitvi elektorjev (volilnih mož) dne 7. nov. je odločila država Novi Jork. Na Hughesovi strani so državnice v severnem delu države, dočim so za izvolitev Wilsona južni deli Združenih držav. Glavna volitev se vrši dne 4. januarja 1917. Vlado bo pa nastopil novi predsednik Severne Amerike dne 4. marca 1917.

(Nastalo je dvomljivo, ali je Hughes izvoljen. Gle najnovejše!)

Naša S. K. S. Z.

Naša osrednja slovenska krščansko-socialna organizacija nam pošuja sledeč oklic:

Vestnik S. K. S. Z.

(Šesta in zadnja številka prvega letnika) bo v kratkem izšel. Obsegal bo štiri časa primerna predavanja, ki jih bodo voditelji krščansko-socialnih izobraževalnih društev gotovo toplo pozdravili. Predavanja bodo popolnoma izdelana; predavatelji jih bodo še lahko tudi uporabili za več predavanj, ker bodo navedeni tozadevni viri. Drobiz bo posebno zanimiv, a S. K. S. Z. želi, naj pri Vestniku sodelujejo tudi vodstva naših krščansko-socialnih izobraževalnih organizacij s kratkimi sestavki, kako da delujejo in s kratkimi praktičnimi nasveti v obliki notic. Poročila naj se pošljejo na naslov: „Slovenska krščansko-socialna zveza“ v Ljubljani, Ljudski dom. Čim preje, tem bolje, a da bo izšlo že v tej številki, se želi, da se pošlje tako, da bo imelo tajništvo S. K. S. Z. poročila vsaj 20. listopada. Zelo bi želeli, če objavijo poročila o svojem in o delovanju svojih krščansko-socialnih izobraževalnih društev tudi naše pokrajinske S. K. S. Z.

Naše knjižnice.

Med drugim našim delom bomo morali v naših krščansko-socialnih izobraževalnih društvih posvetiti večjo skrb, kakor dozda, našim knjižnicam. Nekaj praktičnih nasvetov bo objavil že bodoči Vestnik, a centrala zelo želi praktičnih nasvetov sodelavcev na kulturnem polju naše krščansko-socialne izobraževalne organizacije. Knjižničarji naših krščansko-socialnih društev naj centrali poročajo, kako knjižnice poslujejo; naj tudi centrali svetujejo, kaj naj bi se glede na naše knjižnice izboljšalo in preosnovalo, seveda v okviru, ki je primeren delokrogu naše kulturne organizacije. Tudi poročil knjižničarjev si kmalu želimo, da jih bomo mogli še v bodoči številki Vestnika uporabiti.

Skioptična predavanja

naj bi krščansko-socialna društva prirejala, kolikor je to le mogoče. Več krščansko-socialnih izobraževalnih društev ima skioptike. Naj se pridno izrabljajo. Centrala si bo nabavila primerne diapozitive; precej jih pa že ima. Rada jih bo centrala krščansko-socialnim društvom posodila; samo vsaj en mesec prej naj se to naznani, ker zadnji trenutek centrala pač ne more ustreči željam svojih organizacij.

Tajništvo S. K. S. Z. v Ljubljani.

lončkih za vzorec človeškim otrokom. Ker ima moje prizadevanje velikanski vpliv na preobrazbo zemeljskega obličja, zato se ne čudite, če so se zanimali za-me in se še zanimajo tudi učeni ljudje.“

„Ni mogoče!“ odgovarja štorcklja. „Mislim, da se ne utegnejo pečati s teboj, dokler se more naslanjati njihovo oko nad mojo lepoto.“

„In vendar je tako“, nadaljuje ponižno glista. „Česar ne zmore poedinka, to doseže množica. In naše število zanima učeni svet. Že Hensen je preračunal, da pride na 1 ha vrtno zemljo do 133.000 glist. Darwin je konstatiral za pašnike primeroma manjše število: 67.215. Kaj ne, površen opazovalec bi ne pričakoval tako orjaških števil? Množina glist, ki jo je naračunal Hensen, bi tehtala celih 266 funtov! Pa saj je včasih okoli enega samega našega rova do ¼ funta ekskrementov! Angleški prirodoslovec Darwin in njegovi sodelavci so prišli po mnogih skrbnih poizkusih do prepričanja, da spravimo črvi vsako leto na enem hektarju zemlje od 17% do 45 ton (1 tona = 1000 kg) prsti na površje. V 10 letih bi se na ta način razprostirala na stari površini nova rodovitna plast, debela od 1% do 4% cm. Presodite tedaj, sami, ali nosimo po pravici naslov prvega orača in naj boljsega oskrbnika gozdov in travnikov, polja in vrtov na svetu ali ne!“

„Čast tvojemu, kakor vsakemu poštenemu delu!“ pokima štorcklja. „A tvoja figura ne napravlja na človeka najboljšega vtisa!“

„Oh, to je rana, ki mi ne da miru ne počnevu, ne ponoči. Če me pojedete vi ali vaši otroci, je to le naravno in pošteno. Hučo pa je za ubogega črva, ki stori svojo dolžnost, da ga povsod tako prezirajo in preganjajo! Bog nas varuj! Vse stopa po nas, mnenje nas grde, pa kaj naj bi počeli z lepo obleko v črni vlažni zemlji? Saj bi potem niti delati ne mogli. Ljudje menda mislijo, da nimamo v telesu prav nobenega čutila, zato nas nabađajo celo na trnke —

oh, grenka je taka usoda za onega, ki je storil svojo dolžnost!“

„Hm, hm!“ pravi štrk. „Pa zgovoren si postal, ko se ti je jezik razvezal. Zares, smiliš se mi.“

„Hvala vam, stokratna hvala!“ odvrne glista, očarana od te ljubeznjivosti. „Čujte — za vašo prijaznost se vam hočem izkazati hvaležno —“

„Si pa že zopet kaj domišljuješ, kar presega tvoje moči“, pravi štrk, in se postavi na eno nogo, kar je storil vselej, kadar se je hotel pokazati, češ, mi smo mi!“

„Za ves svet ne!“ odgovori glista. „Dobro se zavedam, da sem v primeri z vami le reven črv. A hotela sem vas posvariti pred veliko nevarnostjo.“

„Mene?“ vpraša štrk. „Meni ne grozi nobena nevarnost. Vse me spoštuje. Ti pač nisi popolnoma zdrava tu notri — uboga moja glista.“

„Poslušajte me vendar vsaj za trenotek“, pravi glista. „Glejte — me kopljemo podzemeljske rove, in ker nas je veliko, zato je podminirana že vsa zemlja tod okoli. Samo tu okoli in pod vašo palačo nas je do 50.000 glav. Vaš dom je od danes do jutri — vsak dan se utegne sesuti. Le nikar se ne čudite! Kolikokrat smo bile že ravno me gliste vzrok, da je dobilo zidovje razpoke, da so se jele pogrezati cele hiše.“

Glista je izginila v zemlji neopaženo, ko se je smejal štrk njenim „izmišljenim pravljicam.“

„Človek ne sme biti preveč domač s takimi-le prostaki“, je podučevala štorcklja domov se vrnivšega štrka. „sicer jim takoj greben zraste.“

„Ko ga prvič srečam, ga pogoltnem“, odgovori štrk. — — —

Ni minul teden po tem dogodku, ko sedita lepega dne gori na strehi in veselo pogledujeta na mladiče, ki so ležali v gnezdu.

„Kako hitro rasto“, pravi štorcklja.

„Pa je že tudi skrajni čas“, odvrne on. „Žaba

K vprašanju o vinskih cenah.

Priobčil Anton Kosi, Središče.

V zadnjem času se bavi javnost prav intenzivno z vprašanjem glede vinskih cen. Zlasti nemški listi — strokovni in drugi — prinašajo v tem oziru daljše in krajše članke, v katerih se skuša dokazati na eni strani potreba določitve najvišjih ali maksimalnih cen, na drugi strani pa se kaže na težkoče, ki bi nastale, ako se oblastveno določi meja cen za vinski pridelok. Ker bi utegnili tudi „Stražine“ čitatelje zanimati, kako se v dotičnih krogih o navedenem vprašanju razpravlja, naj sledi tukaj nekoliko izvlečkov iz raznih nemških vinarško-strokovnih listov:

„Allgemeine Weinzeitung“ na Dunaju piše med drugim: „Cena vsakega blaga se ravna navadno po tem, kako se ponuja (t. j. koliko ga je v zalogi), in po tem, kako se po blagu vprašuje. Čim bolj se blago ponuja, tem manjšo ceno ima, ako pa prevladuje popraševanje po blagu, narašča v tem razmerju tudi njegova cena. To gospodarsko pravilo bi po mnenju nekaterih interesentov danes ne smelo več veljati, uprav danes, ko je pri vsakem blagu ponudba manjša kakor potreba, ko vse cene od dne do dne — naraščajo. Le pri vinu bi naj torej veljala izjema. Naraščanje vinskih cen se pripisuje izključno le na rovaš vinskega pridelovalca; ta bi se moral zadovoljiti kljub ogromnim pridelovalnim stroškom, kljub splošni druginji le z majhnim poskokom v ceni. Vsak brez predsodka misleč človek mora priznati, da je ta zahteva naravnost nespametna.“

„Deutsche Weinzeitung“ v Mogunciji (Mainz) piše: „To, kar je danes podvrženo najvišjim cenam, je enotno blago, blago iste kvalitete ali kakovosti, k večjem le z majhno razliko. To je blago, ki ga jurist kot vrsto lahko določi. Temu nasproti je vino skoro izključno vrstno blago (Speziesware). Vse kakovostne rastline so po svojem bistvu in po sestavi tako različne, da se za nje najvišja cena vobče ne da določiti. Niti v dveh sodih ni povsem enako vino; ako tudi sta dva enaka letnika: posoda, v kateri je vino, ravnanje z njim itd. itd. vpliva bistveno na njega okus in stanovitnost. Po takem je vrednost vinskega soka po kraju, po vrsti grozdja, dozorevanju, ravnanjem z vinom v kleti tako različna, da je skoraj nemogoče (ein Ding der Unmöglichkeit), uvesti za vino najvišje cene. Pa tudi določitev najvišjih cen za takozvana konsumna vina bi povzročila velike težkoče zlasti zaradi tega, ker je mejo med konsumnimi in kakovostnimi vini skoraj nemogoče določiti.“ Končno poziva ta list vinogradnike, naj glede vinskih cen že itak preveč napetega loka ne napenjajo še bolj, kupcem pa svetuje, naj neutemeljene zahteve vinogradnikov kratkotalo odklanjajo.

Dunajska „Weinzeitung“ pravi k temu, da ta Moguncijski list dejanskih razmer ne pozna, ker hoče izključno le na stroške producentov razmere izboljšati.

Bolj natanko je poučena v tem pogledu zveza avstrijskih vinskih kupcev, ki v svojem trgovskem poročilu „Geschäftsbericht“ izrecno naglašajo, da glede naraščanja vinskih cen ni merodajen le vinski producent, marveč pridejo tu tudi vse one okolščine v poštev, ki opravičujejo današnje naraščanje cen v obče za vse potrebščine. Dotično poročilo graja na-

so vedno bolj oprezne. Življenje je vedno težavnejše. Danes zjutraj sem vjel eno samo. Če bi iztaknil danes glisto, jo požrem, preden bi besedo zinila.“

„Pa kaj je to?“ pravi ona. „Zdi se mi, kakor bi se majala streha.“

„Kaj je . . .“ je začel štrk.

Pa preden je izgovoril, se je podrla hiša pod njim z groznim ropotom. Oblak prahu se je dvignil proti nebu, štrka pa sta zletela kričaje kvišku. Od stare kože je ostal za spomin le kup zdrobljene opeke iz ilovice in nekaj preperelih tramov.

Glavna dejanja Evaldove povesti se se vedno ponavljajo, leto za letom. Deževnik je v svoji pridnosti tudi delaven geolog (zemljeslovec). Priče preteklosti izginjajo po njegovi zaslugi v naročju zemlje, ki jih hrani za potomce. Darwin je dokazal s poizkusi, da se je pogreznil enakomerno po njivi raztresen rdeč pesek v sedmih letih kakih 5 cm globoko, lator v 28 letih celo 25—28 cm globoko. To enakomerno pogrezanje se razlaga na ta način, da gliste prinašajo brez prenehanja material od spodaj in ga razgrinjajo po površju. Tako se pogrezajo zlasti kamni in težji predmeti po delavnosti črvov. Čudno se ti bo pa morebiti zdelo, ko opaziš, da se pogrezajo veliki in debeli kamni mnogo počasneje od majhnih in ploščatih. A pomisli le to-le: Pod zadnjimi se nabere vsled solnčne toplote, ki jo vsrkavajo in izžarjevajo, mnogo glist, pod močnimi samovnjaki (samojavajočimi kamni sredi polja) pa ostane prst suha, mrzla, gliste ne marajo zanjo. Tako se pogreznila te gliste ostanke starodavnih stavb, antične cestne tlake, mozaične tlake podrtih vil, ne da bi jih kaj potrla ali spravile v nered, tekom stoletij za mnogo čevljev globoko v zemljo.

Gliste so pripravile plodno zemljo, jo zrahljale in pognojile. Brez skrbi lahko pričakujemo sejalcev, da nam pridelajo zlatega žita v izobilju, pa tudi vrtnarjev, da nam preskrbijo potrebne prikuhe.

dalje tudi nepošteno prekupovanje, zakaj po mnenju tega poročila podražijo nepoklicani elementi blago že navadno v vinogradnikovi kleti.

Vino v plesnivih sodih.

Ker letošnje poletje ni bilo kletarskega žvepla skoro nikjer dobiti, se je mnogo posode, posebno pa tam, kjer manjka skrbnega gospodarja, skvarilo — splenilo. Ker je cena vinu in sadjevcu letos izredno lepa, svetujemo, da se vsak prepriča, ali nima vino ali sadjevec plesnivega okusa, ker se da tako vino le težko spraviti v denar. Dokler je še vino mlado, se še da plesnivi okus s skrbnim ravnanjem odpraviti. Poslušajmo, kaj pravi o ravnanju s plesnivim vinom vinarški nadzornik na Kranjskem, gosp. Bohuslav Skalicky. On piše:

Prvo, kar moramo storiti, če zapazimo pri kakem vinu slab okus ali duh, je, da ga takoj pretočimo v drug, dober in snažen sod. Potem se šele prične ravnanje, s kojim se ima dušek iz vina odstraniti.

Sredstev, ki imajo lastnost, da potegnejo slab duh iz vina na-se, je več in sicer so to vedno tvarine, ki se dajo v vinu v fine delce razdeliti. Drobna telesa potegnejo, v vino pomešana, s pomočjo privlačne sile slab duh iz vina na-se.

Samoobsebi je umevno, da mora biti tvarina, ki se jo rabi za ta namen, brez duha, da se ne sme v vinu raztopiti in da se mora dati iz vina spet lahko odstraniti, bodisi da pade vsled teže na dno ali pa, da splava, ako je lažja kot vino, na vrh.

V prvi vrsti spadajo sem vinske drože. Vinske drože obstoje iz samih prav drobčkanih teles, ponajveč iz kiplnih glivic. V vino pomešani, potegnejo ti delci radi slab duh od vina na-se. Samoobsebi umevno pa morajo biti vinske drože dobre, to je brez duha, sveže in nerazkrojene.

Take drože se tekem zimskih mesecev lahko dobi. Če imamo tedaj novo vino, ki ima dušek, ga najprvo takoj pretočimo v drug sod, pri tem dobro prezračimo in nekoliko malo zažveplamo.

Ko potem okoli Božiča ali prej pretakamo druga, dobra vina, vzamemo vse vinske drože od drugega vina in jih pomešamo v novo vino z duškom. Tekom prvih petih dni mešanje vsak dan ponovimo, da se drože prehitro ne poležejo na dno sode in se bolj z vinom sprimejo.

Potem še le sod zabijemo in pustimo vino v miru. V kakih treh do štirih tednih se drože poležejo na dno in potem pretočimo vino v drug, dober sod.

Sode od vina z duškom je na vsak način prej zakuhati z vrelo vodo s pridačkom malo sode, predno drugo vino noter spravimo. Če ima sod hudo slab duh, ga je treba zakuhati vsaj dvakrat.

Če niso drože dušek iz vina zadostno odstranile, oziroma če nimamo drož na razpolago, treba je seči po drugih sredstvih, ki se vedno rabijo tudi za staro vino v ta namen.

Kot prvo sredstvo je imenovati rastlinsko in živalsko (to je lesno, kostno in krvno) oglje. Oglje pa mora biti jako čisto in brez stranskega duha, sicer bi lahko vino še bolj pokvarilo. Ker ni navadno lesno oglje nikoli zadosti čisto, je boljše, da si naročimo v to svrhu na poseben način izdelano oglje, ki se prodaja pod imenom eponit. V zalogi ga ima kmetijska družba in drogist v Ljubljani, v Mariboru in tudi v drugih mestih.

Na 100 litrov vina se vzame 5 do 10 dek eponita. Eponit se razmeša s pomočjo čiste, obeljene, brezove metlice v škaflu z nekaj litri vina, potem se vlije vse vkup v sod in se tam z ostalim vinom dobro premeša.

Mešanje se prvih 5 do 6 dni vsaki dan ponovi, nakar se sod zalije, zamaši in se ga pusti v miru, da se eponit lahko poleže.

Po preteku kakih treh tednov pretočimo vino od eponita v drugi sod.

Če se ni eponit zadosti iz vina izločil, t. j., če je ostalo vino črnkasto, ga je treba očistiti z želatino ali filtrirati. Želatina je sama na sebi tudi sredstvo, ki slab duh iz vina rado odstrani. Pri starem vinu, ki kaže le malo duška, zadostuje šestkrat samo čiščenje z želatino, da se dušek odpravi.

Želatina, še bolj pa eponit, vino hudo ožbarvuje, zato se rabi oboje samo pri belih vinih, posebno pa pri vinih, ki imajo kako grdo, rjavo ali preveč temno barvo.

Za rdeča ali črna vina se eponita tedaj ne more rabiti in tu nam ostane potem še eno sredstvo, ki je tudi jako dobro in to je fino namizno olje, ali pa še bolje, sezamovo olje.

Na 100 litrov vina se vzame ¼ do ½ litra olja, kar je seveda odvisno od tega, koliko duška da ima vino.

Odmerjeno olje se v škaflu s pomočjo brezove metlice čvrsto stepe z nekaj litri vina v belo mlečno tekočino, nato se vlije ta zmes v sod in se tam kolikor mogoče temeljito z vinom pomeša. Najboljša je zato posebna mešalna priprava (žokalnik), ki se dobi v večjih vinskih kletih.

Nato se sod z vinom do vrha zalije in se zamaši ter se pusti na miru. Po preteku treh ali štirih tednov se s pomočjo dolgocevnega lija zalije sod z vinom tako, da splava olje, ki se je med tem nabralo na površju vina, iz sode ven.

Če se napravi okoli vehe iz ilovke ali pa iz kmeta, testa ali kaj podobnega klobaso, katero se zveže s cevko, se stoji lahko vse olje v podstavljeno posadico.

Tako olje diši seveda močno po plesnobi. Ako se ga pa pusti nekaj časa stati v odprti posodi, se iz njega slab duh izkadi in olje se lahko porabi za jed. Še hitreje se to zgodi, če se olje segreje ali pa prekuha.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču po končani deveti italijanski ofenzivi na Krasu večinoma mir.

Armada „strahov“.

Italijanska deveta ofenziva je končana. Lahki niso dosegli zaželjenega cilja. Tozadevno jim daje le malo upanja sloveči italijanski opisovalec bojev Luigi Barzini, ki govori v listu „Corriere della Sera“ o „armadi strahov.“ Barzini pravi, da so italijanski topovi kruto obdelali vsak odsek, vsak kvadratni meter je bil zadet in raztreščen, italijanske poizvedovalne patrulje so otipale vse naokoli, pa niso našle živega bitja, a glej: ko je italijanska infanterija začela jurišati, so nastopali kakor pričarani iz razvalin sovražni sveži roji, opremljeni na boj, prava armada strahov, nadnaravna prikažen, ki se prikaže nepričakovano tudi za hrbotom in ob strani italijanskih maš. Barzini razlaga na to, kako se stekajo avstrijski jarki v kraške jame, v katerih so ogromni prostori za cele bataljone in tja se skrijejo in od tu se pojavijo kot armada strahov avstrijski borilci. — Tako pomagajo kraške jame, tako krijejo branitelje, in tako ti vderejo na dan, kadar treba, proti jurišajočim italijanskim masam. Barzini bo imel še dosti prilike, razlagati koristi kraških jam za branitelje, in slikati italijanski javnosti grozno avstrijsko „armado strahov.“

Italijani so se izdivjali.

Kakor se vidi, so se Italijani zopet izdivjali za nekaj tednov. Njihova nova strategija veli, da se nekaj dni s kar največjo množino čet zaganjajo in v vsaki kratki bitki dosežene vspehe razvijejo dalje v nastopni bitki. Sedma bitka se je končala z zavojevanjem Mirenskega grada, osma z osvojitvijo prostora ob Opatjemselu, Novivasi in Doberdobskem jezeru, deveta doslej s pomikom fronte v črto Bilje—Hudilog. Na ta način hočejo Italijani počasi vendar le približati se svojemu velikemu cilju.

Italijani od začetka vojske napredovali samo za 12 km.

Ako se premotriva vojni položaj v Primorju le iz Cadornovih poročil, ki niso vedno povsem resnična, še od daleč ni tak, da bi mogli Italijani zaradi tega položaja topiti se v brezmejnem veselju. Res je, da so Italijani od početka vojne dalje na Goriškem nekoliko napredovali, za približno 12 km in od početka devete ofenzive za 4 km, ako so res dosegli koto 229 zapadno Kostanjevice. Italijani imajo do Trsta približno še tako dolgo pot, kakor do tja, kjer so sedaj, s to razliko pa, da pot ne vodi čez soško ravnino, marveč čez Kras.

Švicarji o kraški bitki.

Neutralski švicarski vojaški krogi so nasproti zmagovalnim himnam italijanskega časopisja o uspehih Italijanov na soški fronti zelo hladni. Italija je gotovo po ukazu Anglije in Francije pobrala skupaj vse zadnje še porabne sile, da poskusi obupni predor proti Trstu in prisiliti tako Avstrijo, da pošlje ta svoje čete iz Sedmograške na Kras. Dejstvo, da je prešla Italija na ozkem prostoru med Devinom in Vipavo s celima dvema armadama k napadu, in da vlada na drugi bojni črti skoraj popoln mir, dokazuje, da so rezervne sile Italije zelo izčrpane. Iz tega sledi tudi, da bo moral dovoliti Cadorna svojim četam po dvanajstih bojih odpočitek in ne bo mogel svojih vspehov izkoristiti. Če bi razpolagal general Cadorna z zadostnimi silami, potem bi moral brezdvomno tudi na ostali bojni črti zadržavati Avstrijo, da ne bodo mogli premikati svojih čet. Drugič bi moral osvojitev Lokvice izkoristiti, predno se je posrečilo sovražniku zavzeti nove utrjene postojanke, in tako ustaviti laško napredovanje.

Cadorna in Joffre se posvetujeta.

Iz Lugana se uradno poroča, da sta generala Cadorna in Joffre imela dne 7. novembra v St. Michelu v bližini italijansko-francoske meje sestanek.

Minister Bissolatti je dne 7. novembra obiskal italijanske postojanke alpincev pri gori Pasubio.

Rumunsko bojišče.

Iz Sedmograške so naši prodrli pri prelazu Črvena veža (Rdeč stolp) do kraja Spini, ki le-

ži kakih 22 km na rumunskih tleh. Pri drugih prelazih se tudi dobro držimo. Na severovzhodu pri Tölgyesu (blizu bukovinske meje) so ruske in rumunske čete dne 5. nov. pričele z ofenzivo, ki pa je bila te dni ustavljena.

V Dobruči so Rusi in Rumuni pričeli napadati in so potisnili bolgarske, nemške in turške čete na črti Ostrov-Babadagh nekoliko nazaj.

Na rumunski ravnini.

Čete generala Falkenhayna se pomikajo od obmejnih prelazov, polagoma v nižave in se približujejo rumunski ravnini. Najvažnejši prehod je v prelazih južno od Brašvega, kjer leži dolina reke Prahova in odkoder se že vidi rumunsko glavno mesto Bukarešta. V tej dolini se že vršijo boji. Naše čete so prisilile desno krilo rumunske armade, da se je umaknilo. Levo krilo pa se še drži in od časa do časa celo napada.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču, nič posebnega. Rusi dobijo sedaj novega sovražnika: poljsko armado, katera se bo v bližnjem času organizirala iz Poljakov zasedenih rusko-poljskih pokrajin. Rusi pa baje vpoklicujejo te dni nove rekrute, tri milijone po številu. Car je odpotoval dne 7. nov. na fronto, kjer se bodo posvetovali o nadaljevanju zimske vojske

Macedonsko bojišče.

Srbski napadi južno-vzhodno od Bitolja ter ob reki Črni so bili odbiti. Na ostali fronti topovski ogenj. Londonski listi pišejo, da bo general Sarrail pričel s splošno ofenzivo še v tem mesecu.

Francosko bojišče.

Po padcu verdunskih predurdb Douaumont in Vaux so se Francozi z vso silo vrgli na nemške postojanke južno od reke Somme, kjer se jim je posrečilo pridobiti nekaj ozemlja pri kraju Ablaincourt in zavzeti vas Pressoire. Na ostali fronti hudi artilerijski boji. V Parizu se vrše velika posvetovanja četverospoznamovih generalov.

„Verdun je igrača napram bitki na Sommi.“

Vojni poročevalec londonskega lista „Morning Post“ je doposlal svojemu listu dopis o sedanji bitki na Sommi. Poročevalec pravi, da je bitka pred Verdunom prava igrača napram sedanji bitki na Sommi. Nemški vojak ni nikdar preživel hujšega življenja od sedanjega, ker noč in dan da stoji pod ploho granat in šrapnelov.

Novo vojno posojilo.

V seji državnozbornske komisije za kontrolo državnih dolgov dne 7. nov. je finančni minister Marek odgovarjaje na predsednikov pozdrav izvajal, da je treba osredotočiti pozornost na to, da bo zdaj pod crožjem stoječi narod vrnivši se domov našel urejene razmere. Na vsak način je treba zagotoviti plačevanje obresti in za to je treba neprestano misliti na zvišanje državnih dohodkov. Vojne doklade k sedanjim davkom se zde finančnemu ministru le začasno primerna oblika za zvišanje dohodkov. Finančni minister je nato pojasnil obliko pripravljane 5. vojnega posojila; izdane bodo 5% zadolžnice, ki bodo amortizirane v 40 letih in 5% državne nakaznice, ki bodo tekle 5% leta. Kontrolna komisija je sklenila kontrastniranje za 40letno posojilo soglasno, za državne nakaznice z vsemi proti enemu glasu. Tekom razprave se je omenjalo kot posebne pozornosti vredno dejstvo, da je pri bankah velika napetost med aktivnimi in pasivnimi obrestmi in da se to pripravlja tudi pri hranilnicah.

Zadnji teden so bila pri poštni hranilnici na Dunaju posvetovanja o najetju novega vojnega posojila. Za podpisovanje bo najbrž določen čas od 20. nov. do 16. dec. 1916.

Poljaki se posvetujejo.

Minister za Galicijo Bobrzynski je odpotoval v Krakov, kjer se bodo prihodnjo nedeljo, dne 12. nov. vršila posvetovanja vseh poljskih strank radi samouprave Galicije in glede vprašanj, ki so v zvezi s to zadevo.

Lastna poljska armada.

Generalni guverner Kuk je izdal oklic na poljski narod v zasedenih pokrajinah, v katerem poziva Poljake, naj vstopijo v samostojno poljsko armado. Ako želijo, se lahko udeležijo vojske proti Rusiji.

Kakor izvemo, bodo te dni rusko-poljski vojni vjetniki, ki so doma iz gubernije Lublin in Varšava, odposlani iz naših krajev v njih domovino.

Nemci se posvetujejo.

Delavski dan je priredilo vodstvo nemške socialne demokracije v nedeljo na Dunaju. Shoda so se udeležili zastopniki vseh večjih socialdemokratskih organizacij. Kot referenti so govorili drž. posl. Domes o pravnem položaju delavca v vojni, poslanec Eldersch o aprovizacijskih vprašanjih in dr. Vikt. Adler o ženi v vojnem času. Posebno pomembno je da se je socialdemokratske prireditve udeležila tudi vlada in so se dali vsi ministri na shodu zastopati. To je prvi slučaj v zgodovini avstrijske socialne demokracije.

Nemški „Nationalverband“, krščansko-socialna stranka in dunajsko krščansko-socialno vodstvo so ustanovili skupen, iz 18 zastopnikov sestojeci odbor, ki naj skrbi za solidarno postopanje vseh nemških meščanskih strank. Ta odbor je sklical za dne 9. t. m. sestanek vseh nemških poslancev in članov gospodarske zbornice.

Nemški državni zbor.

V zadnji seji dne 6. nov. se je razpravljalo o vprašanju preskrbe. Govoril je predsednik preskrbovalnega urada pl. Batocki. Zadeve poljskih delavcev se je dotaknil poljski poslanec pl. Tramczynski, ki je povdaril, da je bilo ob izbruhu vojne veliko poljskih delavcev v Nemčiji pridržanih in k delu prisiljenih. Preskrba delavcev v živili je nezadostna. Državna zbornica sprejme povišanje rednih podpor za družine vpoklicancev. Po sklepnem navduševalnem govoru predsednika dr. Kaempfa se je zbornica zaključila.

Glavni odsek nemškega državnega zbora je bil sklican za četrtek, dne 9. t. m., na sejo ter je pričakovati sporočil državnega kancelarja glede poljskega vprašanja.

Politične vesti.

Grof Sylva-Tarouca, voditelj gosposkozbornične desnice? »Prager Tagblatt« poroča z Dunaja, da ima namesto grofa Clam Martinica postati nacelnik gosposkozbornične desnice grof Sylva-Tarouca; vendar se javlja proti tej izvolitvi močan odpor.

Državno zbornico izpraznjujejo. Predsednik državne zbornice, dr. Sylvester je dospel dne 8. novembra na Dunaj, kjer bo v družbi z načelnikom gosposke zbornice, princem Windischgrätz pozval ministrskega predsednika Koerberja, da naj odredi izpraznitev državnozbornskega poslopja. Kakor znano, se nahaja v zbornici vojaška bolnišnica.

Nov veleizdajniški proces v Sarajevu. Pred okrožnim sodiščem v Sarajevu se je začela dne 23. oktobra obravnava proti 39 osebam, ki so obtožene veleizdajstva. Med njimi jih je 32, ki so pripadali »Narodni obrani« in delali na odtrganje Bosne in Hercegovine od Avstro Ogrske. 7 pa jih je, ki so to vedeli, a namenoma niso napravili ovadbe.

Afera nove madžarske enciklopedije. Budimpeštanski založnik Revaj je priredil veliko madžarsko enciklopedijo, ki vsebuje tudi precej obširno razpravo o ogrski politiki. V tem članku se očita madžarski neodvisni stranki (Košutovcem), da so v zadnjih letih vodili politiko, ki je naravnost podpirala velikosrbsko propagando in ruske proti monarhiji naperjene načrte. Grofu Juliju Andrassyu se naravnost očita, da je imel zveze s srbsko »Narodno Obrano«, da je »konspiriral s Pašičem, Kračmarjem in mnogimi inozemskimi politikami, ki so delovali za razpad monarhije«. V sled tega članka se je razvila v madžarskih listih silno ostra polemika. »Magyarország«, glasilo grofa Karolyja, trdi sedaj, da so prišla dotična očitavanja v madžarski leksikon po direktni krivdi grofa Tisze. Po naročilu založnika Revaja je namreč razpravo o ogrski politiki spisal neki mlajši, madžarski historik. Odtise te razprave je poslal založnik tudi grofu Tiszi, ki je na to pozval založnika Revaja k sebi, ter mu je izjavil, da je razprava pisana popolnoma pristransko v opozicijskem duhu, kar da on (Tisza) ne

more pripustiti. Revaj, ki je moral pri izdajanju leksikona računati na podporo vlade, je zato razpravo zavrgel ter je najel profesorja Marczalija, da mu napiše drugo. To je grof Tisza odobril in tako je prišla v enciklopedijo »Pallas« zgoraj omenjena ostra obtožba opozicijske politike.

Ogrski urad za prehrano. Ogrski vladni list prinaša vladno naredbo o novem državnem uradu za prehrano. Predsednik ima sedež in svetovalno pravico v ministrskih sejah in pravico dajati ukaze naravnost ne samo državnim, ampak tudi avtonomnim uradnikom. Ti slednji ga morajo brez-pogojno ubogati, sicer jih lahko odstavi za vsako počasnost ali odpornost. Predsednik ima absolutno pravico do rekvizicije pšenice, rži, napolice, krompirja in sočivja, nikakor pa ne do koruze, ki bo menda vendar le prišla v korist prešičem, da se dobi potrebne masti.

Centralizacija turške izvozne trgovine. Turška vlada je izdala nov zakon, ki določa centralizacijo vse turške izvozne trgovine. Za vsakovrstno blago, ki se bo od sedaj naprej izvaževalo iz Turčije, bo treba posebnega dovoljenja od glavnega odbora, ki ima svoj sedež v Carigradu, svoje pododbore pa v vseh večjih turških mestih. Od vsakega blaga, ki se bo izvaževalo iz Turčije, se bo moralo plačati 10 odst. pristojbine. Vse turško blago, namenjeno za izvažanje, je razdeljeno v dva razreda in sicer spada v prvi razred blago, ki se sme v poljubni množini izvažati, ne da bi vsled tega primanjkovalo dotičnega blaga v lastni državi, v drugi razred pa spada razna živila, kot žito, riž, krompir itd. Nadalje določa novi zakon, da se izvoz blaga, ki se ga rabi doma, po možnosti omeji, da tako ostane v domači deželi. Izvaževati se torej sme v poljubni množini samo blago, katerega se lahko doma pogreša. Turška vlada tudi namerava izdati zakon, ki bo določal uvoz blaga, zlasti blaga, ki ni neobhodno potrebno, kot lišp itd.

Tedenske novice.

Generalni polkovnik Boroevič častni občan. Istrske občine: Punat, Dobašnica, Dobrinj, Omišalj in Vrbnik, vse na otoku Krku, so imenovale generalnega polkovnika Svetozarja pl. Boroevič svojim častnim občanom.

Bavarski princ Henrik padel. Na rumunskem bojišču je dne 7. novembra padei 32letni bavarski princ Henrik. Pri nekem poizvedovanju proti sovražniku je bil ranjen in je podlegel.

Vojaški škof blagoslovil vojaško pokopališče. Dne 1. nov. je vojaški škof dr. Bjelik blagoslovil ob asistenci škofov Pelczarja, Fischerja in Vološinskega vojaško pokopališče, kapelo in spomenik na hribu Lipovice pri Przemyslu.

Dva cerkvena kneza umrla. V Rimu je umrl kardinal Volpe, kamerlengo kardinalskega zbora, v Genovi v Švici pa škof Anton Stillemann.

Pater Marko Aviano prištet med zveličane. Po poročilu iz Rima bo kapucin pater Marko Aviano, znani rešitelj kristjanov v mnogih bojih s Turki, v najkrajšem času prištet med zveličane.

Duhovniška vest. Župnija Ponikva ob juž. žel. je podeljena č. g. Antonu Kociper, župniku pri Spodnji Sv. Kungof. Inštalacija bo dne 30. novembra na Ponikvi.

Duhovniške vesti iz krške škofije. Za kn. šk. dvornega kapelana je imenovan vlč. g. dr. Oton Rainer, kaplan v Milštatu. Dne 30. oktobra je bil na graški univerzi promoviran za doktorja teologije. Prestavljeni so vlč. gg. Lovro Božič, provizor v Apačah, kot provizor v Melviče; administrator Ivan Kienberger iz Ettendorfa v Kraig; Tomaž Schriefl, administrator v Preblu, za kaplana v Milštatu; kaplan Ludovik Wegmann iz Poreč v Kot.

Nadporočnik Albin Mlakar vnovič odlikovan. Znani slovenski junak Albin Mlakar, nadporočnik 14. saperskega bataljona, ki je svoj čas zavzel laško utrdbo Casaratti in bil zato odlikovan z Leopoldovim redom, je bil za svoje junaštvo vnovič odlikovan s Signum laudis.

Podpolkovnik Turudija v italijanskem vjetništvu. Znani junak, poveljnik podpolkovnik Turudija je prišel v italijansko vjetništvo. »Obzor« poroča: Pri poslednji ofenzivi je Turudija — kakor pripovedujejo častniki, ki so se vrnili s soškega bojišča — hotel s svojim bataljonom osvojiti zopet del izgubljenega ozemlja. Preveč je bil drzen in prišel je predaleč, Italijani so se umikali, samo da ga približajo k sebi, hitra pomoč ni bila mogoča, na to so ga obkolili in vjeli.

Vojaki in vera. Pruski profesor dr. U. je s svojo družino vred izstopil iz cerkve in se proglašil, da je brez vere. Njegovi sinovi, ki so vsi študirani, bi imeli po svoji izobrazbi pravico, da jih sprejmejo med rezervne častnike; toda vojaška go-

sposka jih je odklonila, in sicer zato, ker ne pripadajo nobeni v pruski državi priznani veri. Oče se je pritožil na vojno ministrstvo, vojni minister je pa pritožbo odklonil. Vzroki, ki jih navaja v tem oziru, so zelo zanimivi. Takole se glase: »Ker so sinovi g. profesorja dr. U. iz cerkve izstopili in se izrečno priznavajo, da so brez vere, zato ne pripadajo nobeni verski družbi in vsled tega ne pridejo v poštev za častnike. Vojno ministrstvo se mora tega držati, ker je zlasti sedanji resni čas dokazal, kako trdne korenine ima vera v ljudstvu, in kako se ravno sedaj mnogi, katerih razmerje do verske družbe je bilo že omajano, zopet obračajo k veri in cerkvi. Potrebno je, da zahtevamo od častnikov, da pripadajo kaki verski družbi, ker je to za vzgojni vpliv častnika na moštvo, za njihov poduk o vojaški prisegi in o dolžnostih, ki so z njo zvezane, takega pomena, da brez tega biti ne moremo. Če bi hoteli to opustiti, bi ljudstvo sedaj, ko se je versko čustvo tako okrepiło, tega razumeti ne moglo.« Uvazevanja vredne besede.

„Soldatenzeitung.“ Zadnja „Soldatenzeitung“ prinaša članek „Der slovenische Irredentismus“, v katerem ponavlja stara očitanja vsenemških listov proti Slovencem.

Tudi trezni Nemci nam nasproti obsojajo to motenje domačega miru. Tem kallicem miru med narodi zamerimo njih ravnanje tem bolj, ker bi ravno „Soldatenzeitung“ moralo biti znano, kako slovenski vojaki, ljudje naše krvi in vzgoje, potokoma žrtvujejo svojo kri za cesarja in Avstrijo.

Najhujše pa še je to, da „Soldatenzeitung“ sme prinašati mir-kaleče članke, dočim po nas, če se hočemo braniti, sega cenzura, ki bi vendar morala biti — pravična.

Članek „Soldatenzeitung“ so vzbudili po Slovenskem Štajerju strahovito razburjenje. Iz Ptujca nam piše vojak: „Svojo roko sem izgubil v boju za Avstrijo, in sedaj moram čitati tako grde napade na nas, kakor jih niso bili zmožni niti v mirnih časih nam najsovražnejši listi...“ Iz Sterntala: „Kje je oblast, da bi zabranila to grdo hujskanje? Kdor dvomi nad zvestobo Slovencev, naj pride gledat naših ran...“ Tudi od mariborskih vojakov smo dobili pisma, ki nam izražajo nepopisno razburjenje radi teh člankov. Mi prosimo cenzuro, da teh vrst ne vzame, ampak da dovolji izraz vznemirjenosti ter tako ustvari ventil za opravičeno ogorčenost. Ako nam jemlje „Soldatenzeitung“ dobro ime, nam mora po nazorih vseh civiliziranih ljudi biti vsaj to dovoljeno, da se branimo!

Tretji Božič na fronti. C. in kr. vojno ministrstvo (vojno oskrbovalni urad) na Dunaju nam pošilja poziv, da naj bi vsi domoljubi po svojih močeh darovali za božičnico našim vrlim vojakom na fronti. Darovi se naj pošiljajo c. in kr. vojnemu ministrstvu (vojno oskrbovalni urad) Dunaj, IX. Bergasse št. 22.

Iz srednješolske službe. Za profesorje v 8. činovnem razredu so imenovani: dr. Ernest Maček in Ferdinand Lang na mariborski gimnaziji ter dr. Leon Walter, profesor na mariborski realki.

Iz politične službe na Koroskem. Okrajni tajnik Franc Robar je bil prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Špitalu, deželnovladni kanclist Rudolf Kofler pa v Velikovec in deželnovladni konceptni praktikant dr. Pavel Kerschbaum k okrajnemu glavarstvu v Celovcu. Z okrajnim tajnikom Robarjem izgubi slovenski velikovski volilni okraj marljivega in izredno zmožnega uradnika, ki je dobrodušno poznal razmere in prebivalstvo v okraju in do katerega je imelo prebivalstvo zaupanje.

Prepovedana razsvetljava. Po ministrski naredbi z dne 22. m. m. je prepovedano do konca vojske z ozirom na izredne razmere ob vsaki priliki razsvetljevanje grobe in grobnice s svečami in olje m. Prestopki te prepovedi se bodo kaznovali.

Občini Brezno v Dravski dolini je dovolil deželni odbor za popravilo po nalivih oškodovanih in razdrtih občinskih cest 2260 kron pod pogojem, da popravi občina ceste pravočasno.

Občinski zastop Krčevina pri Mariboru je prosil namestnijo za davoljenje, da se spremeni ime Krčevina v Marchberg. Prošnji se bo od oblasti pri danih razmerah gotovo ugodilo, toda ne vemo, če so s tem zadovoljni slovenski posestniki v občini.

Občinske doklade na pivo. Ker pobira državni užitninski davek na pivo, vino, mošt in meso od novega leta naprej posebni deželni užitninski urad, se mora urediti tudi pobiranje občinskih doklad

na pivo. Deželni odbor je predložil vladi statut za to pobiranje. Te občinske doklade se bodo odselej pobirale na podlagi izkazov, ki se izročijo občinam v izpolnitev. Vsa podjetja morajo naznaniti pravočasno deželnemu davčnemu uradu množino za posamezne občine določenega piva. Stroške za izkaze morajo občine povrniti deželnemu odboru.

Zelje štajerskega meščanskega učiteljstva. Na zborovanju v Gradcu je sklenilo štajersko meščansko učiteljstvo sledečo zahtevo: Vse deželne meščanske šole se morajo poddržaviti, ker bi bila sicer nemška šola in sploh vse posestno stanje avstrijskih Nemcev ogroževano. Končno še tudi zahtevajo, da se odpravi sedanje otesno stanje v Avstriji.

Nova železnica na Hrvaškem. Dne 11. t. m. bodo izročili prometu lokalno železniško progo Zabok-Stubica v hrvaškem Zagorju.

Na Bavarskem je izginil skoro ves drobiž. Tovarne so si pomagale s tem, da so za svoje delavce dale nakovati poseben denar, ki ga potem vzamejo nazaj in dajo zanj običajni papirnati denar.

Gospodarske novice.

Osnovanje deželnega komunalnega kreditnega zavoda. Deželni odbor se je v zadnji seji načelno izrekel za osnovev deželnega komunalnega kreditnega zavoda, kakor ga že imajo nekatere druge kronovine. Tozadevni predlogi so se odposlali vladi s prošnjo, da dovoli ustanovitev. Zavod bo deloval ob priliki petega vojnega posojila. Potem nje ga se lahko udeležijo vse občine te državne akeije. Občina si najme velikosti državnega davka primerne svoto, n. pr. 50.000 K komunalnega dolga; zadolžnico zastavi lahko kreditni zavod s 60%, torej za 30.000 K. S temi 30.000 K je dana možnost podpisati približno 150.000 K vojnega posojila. Vprašanje je le, če bodo posamezne občine zamogle toliko obremeniti svoje dohodke.

Važna podjetja na Štajerskem. Leta 1917 bodo vse priprave za dobavo električne moči v Fali blizu Maribora dovršene. Bančni konzorcij je sklenil, da že začne prihodnje leto najbrž blizu Fale zidati tovarne za izdelovanje dušičnih gnojil.

Hudo obsojen mlinar. Iz Cmureka se nam poroča: V Gradcu je bil te dni mlinar v „Roshofu“ pri Cmureku, Franc Wisiak, obsojen na dva meseca težke ječe in na 5000 K denarne globe, ker je imel v svojem mlinu skrite velike zaloge žita in moke. Mlinar je v uradno tiskovino vpisal mnogo manj žita in moke, kot se ga je našlo v mlinu. Tako je n. pr. Wisiak priznal 960 kg moke. Komisija pa je našla v mlinu 15.450 kg moke in zdroba ter 26.100 kg otrobov!

Žitna letina 1916. V Rusiji se je pridelalo leta 1916 13% pšenice manj, kakor leta 1915, v Rumuniji pa za 11% manj, kakor leta 1915, oziroma kakor poprečno v zadnjih petih letih. V tistih ruskih vladnih okrožjih, v katerih je bila izvršena uradna cenitev letošnjega pšeničnega pridelka, se je letos pridelalo 162.048 tisoč meterskih stotov pšenice, l. 1915 pa 203.081, oziroma poprečno v zadnjih petih letih 169.994, v Rumuniji 21.370 tisoč meterskih stotov, leta 1915 24.436, oziroma poprečno 23.893 v zadnjih 5 letih. V Italiji se cenitveno letošnji pšenični pridelok na 49.000 tisoč meterskih stotov, za 2% manj, kakor leta 1915. Posebno slaba je bila letošnja pšenična letina v Kanadi v Severni Ameriki, kjer so pridelali 43.307 meterskih stotov, za 42% manj, kakor l. 1915 in za 78% manj, kakor poprečno v zadnjih petih letih. V Združenih državah Severne Amerike so letos pridelali 165.313 tisoč meterskih stotov, leta 1915 pa 275.291 in v zadnjih petih letih poprečno 186.889, torej manj za 40, oziroma za 22%. Kolikor je dosedaj dognano, se je letos v vseh državah pridelalo več kakor za eno tretjino pšenice manj, kakor leta 1915. Rži se je letos pridelalo v Rusiji in sicer v tistih okrožjih, v katerih je bilo izvršeno uradno štetje, 213.554 tisoč meterskih stotov, leta 1915 pa 226.914, oziroma 184.729 poprečno v zadnjih petih letih, to je za 6, oziroma za 22% manj, kakor leta 1915, oziroma poprečno v zadnjih petih letih.

Razne novice.

Ruski prestolonaslednik nevarno bolan. Ruski prestolo-naslednik-carjevič, ki je sedaj 12 let star, je že od svojega rojstva rahlega zdravja in skoraj neprestano boleha. Carjevič trpi na krvavljenju. Če se le malo rani, je krvotok iz rane tako silen, da mu le z veliko težavo ustavijo kri; ali če le malo pače, se mu vlije kri iz nosa, ust in ušes. Ta bolezen je pri ruski carjevi rodbini dedna bolezen. A čudno je, da le vsak drugi rod trpi na tej bolezni. Sedanji car in njegovi bratje in sestre n. pr. nimajo te bolezni, dočim jo je prejšnji rod imel. Carjevič se je pred leti pri igranju nekoliko ranil. Kri mu je tedaj tako močno otekala celih 14 dni, da je skoraj umrl na krvavljenju. Berolinske vesti pravijo, da se je zdravstveno stanje kraljeviča sedaj tako poslabšalo, da se je car odločil naprositi slovitega berolinskega zdravnika profesorja Izraela k carjeviču, Dr. Izrael, ki je carjeviča že prejšnja leta delj časa zdravil, je prošnjo odklonil.

Napoleonov podpis je ponaredil. V rusko-turški vojski leta 1812 je ruski car določil ruskega ge-

nerala Katuzova, da sklepa v imenu Rusije o miru s Turčijo. Tozadevna mirovna pogajanja so se vršila v Bukarešti. Pogajanja so bila zelo dolgotrajna, in vse je kazalo, da se bodo razbila. General Katuzov je izvedel, da ga namerava car odpoklicati ter da je njegov naslednik admiral Čičagov že na potu v Bukarešto. Da bi se brez uspehov ne vrnil v Rusijo, si je general izmislil sledečo zvijačo: Napisal je pismo, naslovljeno na ruskega carja. V pismu je ponaredil podpis tedanjega francoskega cesarja Napoleona Bonaparte, v katerem predlaga Napoleon ruskemu carju, da se Turčija razdeli. Podpis je bil tako izborno ponarejen, da niso turški odposlanci sumili, da bi bil Napoleonov podpis ponarejen. Turški odposlanci so se vdali in general Katuzov je sklenil mir, ki je bil za Rusijo ugoden. Nekaj ur po sklenjenem miru je prišel v Bukarešto admiral Čičagov, ki bi naj nadomestil generala Katuzova pri mirovnih pogajanjih. Katuzov se je odpravil k carju poročat o sklenjenem miru. Pol leta pozneje, ko so nastale med Rusijo in Turčijo zopet prijateljske razmere, so prišli na sled, da je general Katuzov ponaredil Napoleonov podpis. Ruski car je generala Katuzova kar obsipal z visokimi redovi.

Med predstavo znorel. V budimpeštanskem narodnem gledališču je dne 6. nov. med predstavo igre „Bankban“ nenadoma znorel igravec Jos. Kürth, ki bi bil moral igrati glavno vlogo. Igravec se je v svoji besnosti vrgel na svoje tovariše in so ga te z največjo težavo ukrotili. Odpeljali so ga takoj v nočnišnico.

Surovo maslo v zeljnatih glavah. Tržni nadzornik v Lincu, Ivan Dall, je dne 4. t. m. zaplenil na tamošnjem trgu jerbas zeljnatih glav. Prodajalec je zeljnate glave izdolbel in napolnil s surovim maslom, da bi isto lahko prosto prodajal.

Dopisi.

Maribor. Dne 10. oktobra je prišel v italijansko vjetništvo tukajšnji zdravnik dr. V. Tautar, ki je bil mesec poprej, predno je bil vjet, vojaški zdravnik v tukajšnji vojaški rezervni bolnišnici v posloplju deželne vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Maribor. Iz ruskega vjetništva je po 26 mesecih rešen kot sanitejc M. Sobotkiewicz, bivši črkostavec v naši tiskarni. Piše, da bo predaval o ruskem vjetništvu.

Hoče. Dne 3. novembra se je vzelo v hočki nadžupniji devet zvonov in sicer od farne cerkve dva, iz Razvanja dva, od Sv. Križa dva in od Sv. Lenarta 3 zvonove. V nedeljo, dne 5. novembra so jih okoli 10. ure lepo ovenčane med zvonjenjem poslavljajočih se ostalih zvonov odpeljali v Maribor, kjer so zbudili občno pozornost. Občinstvo jih je obkoljevalo ter povpraševalo, od kod so ti lepo ovenčani zvonovi.

Gradec. V Gradcu je umrl vpokojeni župnik vlč. g. Francišek Moser, v starosti 70 let. Pokojni je deloval kot misar in spovednik dolgo vrsto let pri mestni župnijski prostiji Sv. Krvi Jezusove v Gradcu. Sicer je vže pokojnik nad mesec dni bolehal — se zdravil pri usmiljenih bratih — dokler mu ni kap pretregala niti življenja. Kako je bil vsestransko priljubljen je pokazal njegov veličasten pogreb. Pokojnega so v cerkvi Sv. Krvi Jezusove blagoslovili sam Prevzvišeni, premilostljivi g. knezoškof dr. Schuster. Na to so vodili na osrednje pokopališče milostljivi g. mestni prošt J. Schabel spreved ob obili vdeležbi čč. gg. sobratov, ki so se istega vdeležili iz Gradca in dezele. Mnogoštevilno so bili zastopani čč. usmiljeni bratje iz Gradca, tudi nekaj benediktincev, ter oo. frančiškanov. Tudi svetnih udeležencev obojega spola je bilo mnogo, zlasti odličnih visokih uradnikov, ki so bili sošolci rajnega. — Pokojni č. g. Fr. Moser je bil odkrit in pravicoljuben značaj, kar je zlasti pokazal s tem, da je odločno obsojal v začetku vojne preganjanje slovenske duhovščine. Po trudopolnem delovanju že vživa njegova blaga duša zaslužen plačilo v nebesih. Njegovim zemeljskim ostankom pa želimo mir in pokoj — do enkratnega vstajenja.

Gradec. V nedeljo, dne 29. oktobra se je zopet vršila v cerkvi usmiljenih bratov slovenska pobožnost za slovenske begunce — in tukaj biva joče Slovence. Po v srce segajoči pridigi so bile pete lavretanske litanijske z blagoslovoma. Pete litanije je imel ob asistenci veleč. g. o. Leopold Danner, prijor v Kajnbahu pri Gradcu, ki pa je kot domačin iz Opčine nad Trstom rad prišel iz Kajnbaha med svoje domačine-begunce. — Natlačeno polna cerkev, goreče molitve in krasno petje je vsakemu dokaz, da je v srcih Slovencev globoko vkoreninjena živa vera. Le tako pridno obiskuj ljubko, verno slovensko ljudstvo rado cerkve in službo božjo zlasti pa še, če ti je prilika dana isto slišati v svojem maternem jeziku. — Pribodnja po-

poldanska služba božja bo dne 12. novembra ob navadni uri 1/2 5. popoldne pri usmiljenih bratih. Pripeljite, koji že veste za slovensko službo božjo, se tudi druge, ki o tej službi se nič ne vedo, posebno pri vojaki-Slovincih se naj to kolikor mo- goče objavi, ker vojaki tudi lahko v tej cerkvi sv. zakramente prejmejo. Torej prihodnjic še na obil- nejšo vdeležbo in svidenje.

Celje. Dne 7. t. m. je zgorelo gospodarsko poslopje gostilničarja Confidenti v Zavodni. Zgorela je tudi krma in skoro vse gospodarsko orodje.

Celje. Poročnik G. Jakovič, sin tukajšnjega trgovca, ki je padel na ruskem bojišču, je bil po smrti odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno. — Mestni magistrat je določil, da se bo odslej naprej prodajal kruh samo v hiši št. 8 na Glavnem trgu in sicer za mestno in okoliško prebivalstvo za ob- čine Petrovče, Velika Pirešica, Šmartno v Rožni dolini, Škofjavan ter za kraja Rifengozd in Tre- merje.

Šmarjeta v Rimskih toplicah. Pred dnevi se je podal oslepeli in v pokojeni tukajšnji rudar Mihael Krajnc v spremstvu svojega nečaka po pokojnino v Hrastnik. Med potom je poučil oslepeli rudar svojega 15letnega nečaka, ki se še ni nikoli vozil po železnici, da morata takoj zapustiti železniški voz, ker hitro se bo vlak ustavil, ker stoji vlak na železniški postaji v Hrastniku le kratko časa. Vsled premikanja vozov se je pa vlak ustavil še pred postajo, toda samo za kratko časa. Rudar in njegov nečak sta hitela iz železniškega voza, ker sta bila mnenja, da se že nahajata na postaji v Hrastniku. Komaj ko sta izstopila, je prišel iz na- sprotne smeri brzovlak. Rudar je prišel pod ko- lesa brzovlaka. Odrezalo mu je glavo, njegovega nečaka je pa vrglo v poštni vlak, mu zlomilo levo roko in težko poškodoval desno roko.

Gornjigrad. Dne 28. oktobra ob 9. uri 25 minut popoldne smo tukaj čutili močen potres. Prvi sunek je bil navpičen potem 12 do 15 min. trajajoče guganje z istočasnim zamolkim bučanjem v smeri od jugozahoda proti severovzhodu. Raz cerkvene facade je vrglo okoli 30 kg težko kame- nito figuro z višočine okoli 40 m na tla. Mnogo hiš je poškodovanih, ene več, druge manj. Dobile so razpoke ob straneh zidov in ob skladih s stro- pom. Odpadlo je mnogo ometa s stropov in ob robih navpičnih zidov. Ako bi bil potres po noči, bi lahko bilo več ljudi ubitih. Najbolj je trpela hiša in kašta posestnika Franca Natlačena po dom. Zagradišnik. Tam se je podrl tudi obok v novem svinjaku, ki je ranil eno svinjo. Z mnogih hiš so se sesuli dimniki, raz sten so padle podobe in ogledala, tudi steklenice raz omar. V južnem str- mem pobočju hriba Gradišče so se odtrgale veli- kanske skale, ter z groznim ropotom kotarale v nizino. Nekatero so se privarile celo na okrajno cesto. Voda v Kropi in v gornjegrajskem vodovo- du, ki izvira v Menini, je postala kalna. Gotovo so se morale v notranjih votlinah podreti skale, ki so skalile vodo. Najbolj se je čutil potres v Gor- njemgradu in na Kropi, manj v Bočni, še manj v Šmartnem, celo nič pa v Novi Štifi in Mozirju. Dne 29. oktobra je bil zopet potres ob 1. uri in 36 min. zjutraj in sicer močen sunek, potem gu- ganje 5 do 6 minut. Čez 5 min. je bil pa slab sunek. Ta potres ni napravil nobene škode. — Tudi iz Vrbovca pri Mozirju se poroča, da se je tam istočasno kot v Gornjemgradu čutil močan potres.

Šostanj. Dinar Ivan Kolenc je dne 2. no- vembra zjutraj zažgal gospodarsko poslopje posest- nice Leopoldine Bruner, ki se nahaja v Ameriki. Škode je nad 8000 K. Zavarovalnina znaša samo 1000 K. Kolenc se je sam javil sodnji.

Zadnja poročila došla v petek dne 10. novembra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 9. novembra.

Uradno se razglša:

Rumunsko bojišče.

Južno in južno-vzhodno od prelaza Szur- duk so ostali rumunski napadi zopet brezuspešni. Pri kraju Spini smo zopet napredovali. 150 sovra-

žnikov smo vjeli ter vplenili 2 topa. Zahodno od Tölgyes in pri Belboru so nemške čete za- podile v beg prodirajoče Ruse.

Rusko bojišče.

Razven živahnega topovskega ognja na fronti na obeh straneh železnice Zloczov — Tarno- pol nobenih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Položaj nespremenjen.

Albansko bojišče.

Ob reki Bojuzi mestoma zmerni artilerijski boji.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 9. novembra.

Francosko bojišče.

Napadalni poskusi Angležev in Francozov med krajema Le Bars in Bouchavesnes, kakor tudi južno od reke Somme pri kraju Pressoi- re so bili skorodane povsod udušeni že v našem za- pornem ognju.

Rusko bojišče.

Na fronti na obeh straneh železnice Zloc- zov — Tarnopol je postal artilerijski ogenj zo- pet živahnejši.

Rumunsko bojišče.

V severnem Jurjevem gorovju so bili ruski napadi odbiti. Pri kraju Belbor in na o- zemlju Tölgyes so vrgli sveži nemški napadi prodirajoče Ruse.

Južno od prelaza Črvena veža smo v na- daljevanju naših napadov prekoračili ozemlje Bai- esti in Sardo in ter smo zavzeli ob obeh straneh se nahajajoče višinske postojanke. Vjeli smo okrog 150 sovražnikov ter uplenili 2 topa. Rumunski napa- di so bili tukaj ravno tako brezuspešni, kakor na o- zemlju Predeal ter v gorovju Vulkan.

Balkansko bojišče.

V severni Dobruči so se na povelje izog- nile naprej potisnjene poizvedovalne čete boju s sov- ražno infanterijo.

Macedonsko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Spopadi z Italijani na morju.

Italijansko mornariško ministrstvo je pred ne- kaj dnevi razglasilo, da so v noči od 16. na 17. ok- tobra italijanski torpedni čoln potopili avstrijski P- čoln, ki je hotel potopiti italijanski parnik. Ob tej priliki se je baje potopil na italijanski strani samo 1 torpedni čoln. V noči od 1. na 2. nov. se je baje posrečilo italijanskim torpednim čolnom, da so vdrli v neposredno bližino avstrijskih ladij, ki so zasidra- ne v fazanskem in puljskem zalivu. Po italijanskem poročilu so naši z žarometi iskali sovražne ladje in jih brezuspešno obstreljevali. V noči dne 3. nov. so po tem poročilu italijanske bojne ladje potopile pred Dračem velik avstrijski parnik. V ranem jutru dne 5. nov. pa so avstrijski torpedni rušilec obstreljevali kraj San Elpidio a Mare, a italijanski oklopni vlak jih je s strelji pregnal in enega celo močno zadal. — Od avstrijske uradne strani se o vseh teh italijans- kih pripovedkah pojasnjuje, da se poročilo o potopit- vi P-čolna v noči od 16. na 17. okt. ne da natančno preiskati. Res je, da se en naš P-čoln ni vrnil, in da sta dva poveljnika enega P-čolna vjeta. Italijani pa lažejo, da bi bil potopljen samo 1 italijanski tor- pedni čoln, ko se jih je pri tej praski potopilo goto- vo več. Enako lažejo o vseh drugih dogodkih. V Pulji niso ničesar dosegli in so takoj zbežali; istota- ko v Draču. Naš napad na San Elpidio se nam je posrečil, a krogle italijanskega oklopnega vlaka ni- so nič zadele.

Rusi in Poljaki.

Petrograjski brzovjavni urad javlja: Vse rusko časopisje je vzelo razglasitev neodvisnosti zasedenih rusko-poljskih pokrajin od strani Avstro-Ogrske in Nemčije z veliko mirnostjo na znanje.

Nadvojvodinja Zita.

Nadvojvodinja Zita obiskuje rezervne in vojne špitale na sedmograški fronti. Povsod deli blaga in visoka gospa tolažbo in darove. Ranjenci so polni v- dane hvaležnosti napram njenemu plemenitemu so- čustvovanju.

Državni zbor in delegacije.

Ministrski predsednik bo kmalu začel pogaja- janja za omogočenje državnega zbora. Državni zbor se bo sestal koncem februarja ali začetkom marca. Najprej bo le kratko zasedanje, da se vožijo delega- cije. Delegacijam se bo pustilo veliko časa, med tem pa se bodo vršila pogajanja za daljše zasedanje dr- žavne zbornice. Ker meseca junija že potečejo man- dati, se bodo podaljšali.

Govor nemškega kancelarja.

V nemškem državnem zboru je dne 9. nov. dr- žavni kancelar Bethmann-Hollweg odgovarjal lord Greyju, kdo je kriv vojske. Nemški narod vodi de- fenzivno vojsko za varstvo svojega narodnega obsto- ja in svojega svobodnega razvoja.

Hughes še ni izvoljen?

Novije vesti iz Amerike pravijo, da še ni po- polnoma gotovo, ali je Hughes izvoljen za predse- dnika Združenih držav ali ne. Nekatera poročila pra- vijo, da ima Wilson na svoji strani 248 elektorjev, Hughes pa samo 243; 40 volilnih mož pa je nezane- sljivih. Od teh je baje odvisen končni izid predse- dniške volitve. Vsekako pa bo dobil zmagovalce le ze- lo majhno večino.

Ranjeni, padli in ujeti.

Lovski bataljon štev. 20.

Ujeto moštvo:

Filipič Janez, Radislavci (Rusija); Flis Alojz, podlovec, Celje (Rusija); Fioro Anton, Celje (Rusi- ja); Frece Janez, Brežice (Rusija); Fuchs Jož., Sv. Križ, Maribor (Rusija);

Gerečnik Martin, Maribor (Rusija); Globočnik Jožef, Slovenjgraдец (Rusija); Golenc Friderik, Rađ- gona (Rusija); Goručan Franc, Celje (Rusija); Ale- ksander Gregl, Brežice (Rusija);

Hrenk Janez, Vojnik (Rusija);

Jelenko Peter, Konjice (Castellano, Italija);

Kaloh Franc, Ruperče, Maribor (Rusija); Ja- nez Karnik, Maribor (Rusija); Kežman Marko, Bre- žice (Rusija); Klančnik Vinko, Slovenjgraдец (Caste- lano, Italija).

Pešpolk štev. 15:

Ujeto moštvo:

Karner Jožef, Ponikva, Celje (Bogorodsk, Mos- kva, Rusija);

Ozek Franc, Sp. Sečovo, Ptuj (boln. štev. 33, Nižni-Novgorod, Rusija);

Pašek Gregor, Remšnik (Nižni-Novgorod, Ru- sija);

Primožič Alojzij, Šmartno na Paki (Kovrov, Vladimir, Rusija);

Korošec Janez, Ptuj (Rusija);

Gabrovec Vinko, Ptuj (Sengilej, Rusija);

Kragel Anton, Brežice (Taškent, Rusija);

Zemljič Tomaž, Ljutomer (Karkov, Rusija).

Zupanc Jožef, Blanca (Karkov, Rusija).

Padlo moštvo:

Sušnik Andrej, Ptuj;

Bosansko-hercegovski pešpolk štev. 4.

Ranjeni častniki:

Vidmar Jožef dr., poročnik, Kapele, Brežice.

Pešpolk štev. 97:

Ujeto moštvo:

Čebuš Peter, četovodja, Sv. Rupert, Celje (Pe- tropavlovsk, Akmolinsk, Rusija).

Pešpolk štev. 87:

Ranjeni častniki:

Singer Julij, kadet;

Uлага Henrik, kadet, Jurklošter, Celje.

Lovski bataljon štev. 8:

Ujeto moštvo:

Plesnik (Plečnik), Slovenjgraдец (Rusija).

Pešpolk štev. 47:

Ujeti častniki:

Knourek Janez, enoletni prostovoljec (Rusija, Orenburg, Čeljabinsk);

Robek Anton, enoletni prostovoljec (boln. štev. 13, Moskva, Rusija).

Padlo moštvo:

Kurzmann Anton, pešec;

Spurej Janez, poddesetnik, Leitersberg, Mari- bor (umrl dne 10. nov. 1915, Italija).

Pešpolk št. 87:

Padlo moštvo:

Brezar Alojzij, pešec;
Zupančič Mihael, pešec, Konjice.

Dragonski polk št. 5:

Padlo moštvo:

Prah Jurij, dragonec, Koprivnica.

Razni:

Ranjeni častniki:

Hafner Julij, kadet.

Ujeti častniki:

Mazac Ivan, kadet, 40. pp. (Rusija);
Edvard knez Windischgrätz, poročnik, Konjice (Rusija);
Papež Anton, poročnik, 78. črnovojniški bataljon (Rusija);
Bračič Franc, 4. domobranski pešpolk, Ptuj, (Rusija);

Mrtvo moštvo:

Vršič Franc, Ptuj;
Berlak Jakob, Sv. Lovrene v Slov. gor. (umrl 3. jun. 1915, Rybinsk, Rusija);
Škofič Karol, Sv. Jakob v Slov. gor.;

Razni:

Ujeto moštvo:

Hazler Franc, poddesetnik, 14. črnovojniški bataljon, Konjice (Elabuga, Rusija);
Jager Janez, 14. črnovojniški bataljon, Ptuj, (Skobelev, Rusija);
Jazbec A., Planinskavas, Brežice (Rusija, se je vrnil iz vjetništva);
Karcic Franc, 14. črnovojniški bataljon, Luče, (Sarapul, Rusija);
Krašovič Janez, 14. črnovojniški bataljon, Marija-Reka, Celje (Sarapul, Rusija);
Laznik Jožef, 14. črnovojniški bataljon, Celje, (Irbit, Perm, Rusija);
Lipnik Anton, Bistrica pri Lembahu (ev. boln. št. 28, Vladimir, Rusija);
Meznarič Jožef, 29. črnovojniški bataljon, Ljutomer;
Orožim Franc, podlovec, 3. poljski lovski bataljon, celjska okolica (Ašabad, Rusija);
Pađer Janez, pešec, Velika Pirešica;
Pezdevšek Anton, desetnik, Celje (Omsk, Poze- lok, Rusija);
Ravljen Martin, Šoštanj (Ašabad, Rusija);
Remšak Jožef, Sv. Križ, Maribor (Kara-Kalla, Rusija);
Stupan Alojzij, 4. tirolski lovski polk, Leiters- berg, Maribor (Genova, Italija);
Šalomon Martin, pešec, 27. črnovojniški pešp., Celje;
Topler Blaž, topničar, Trofin;
Vodopivec Anton (Rusija);
Vidovič Anton, Ptuj (Kijev, Rusija);
Wöllitsch Jožef, pešec, Ptuj (Rusija).
Zsak Franc, Brežice (Grajvoron, Kursk, Ru- sija);
Zalogar Jožef (Ašabad, Rusija);

Iščem sorodnike,

ker mi je padel moj edini sin in otrok Alojzij, sem sedaj sam in želim sprejeti za svojega kaknega mojega sorodnika, ki bi tudi po moji smrti bil moj in moje žene dedič.

Simon Doško,
kmet Kamnica pri Mariboru.

Hlapea, 16—17 letnega za potrebo 4 glav goveje živine išče vinar- ska šola v Burgwaldu pri Mari- boru. Mesečna plača 20 K. 678

Pristno laneno olje in firnež iz lanenega olja kupuje od 1 kg na- prej vsako množino za ceno 8 K 1 kg. H Billerbeck, Maribor, Gos- poska ul. 19. 635

Dražba cerkv. vina

bo dne 14. nov. t. l. ob 1/2, 11 uri predpoldne pri Sv. Petru pri Mariboru.

Cerkv. predstojništvo.

MLINAR

se išče za novi mlin na skalni močni vodi v Škofjivasi pri Celju. Vpraša se pri lastniku Franc Klinc istotam.

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

Kupujem

kože ovc, koz, rumen čebelni vo- sek, suhe gobe in svinjske kože po najvišjih cenah T. Braun, Ma- ribor, Koroška cesta 13. 666

Brzljavni naslov: Cirilova tiskarna Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila
Maribor, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

Čekovni račun c. kr. poštuje t. hranilnice št. 25.010 in interurban telefon št. 144

Prporoča svojo veliko za- logo raznega papirja, pe- resnikov, peres, škaflic za peresnike, svinčnikov, ra- dirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škaflih, razglednic itd. Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, mole- ki, svetinje, škafulirji. Štambilije za urade in dr.

S. Friedrich,

trgovec v Ptuj, kupuje

proti takojšnjemu plačilu v gotovini po najvišjih cenah

vinski kamen, suhe jedilne gobe, sveže svinjske kože, svinjske ščetine, in konjsko dlako.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltar- jev, kipov, vojnih spominskih plošč, ka- kor tudi prenovljenje istih ohranite po končani vojski našemu slovenskemu umetniku-podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč
Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Na Kalvarijo!

30 Križevih potov. Ljudska izdaja. Spsal Franc. Ser. Segula. Mala 8k. 640 strani.

Pregled vsebine:

1. Križev pot romarjev na Križevi cesti v Jeruzalem. — 2. Križev pot jeruzalemskih frančiškanov (l. 1875) — 3. Novejši jeruzalemskih frančiškanov. — 4. K. p., navadno Rimski ime- novan. — 5. K. p. sv. Leonharda Porto-Mauriškega. — 6. K. p., sv. Alfonza M. Liguri. — 7. K. p., kardinala Pavla Melchers-a. — 8. K. p., (splošni) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 9. K. p., slov. amerik. škofa Friderika Barage. — 10. Pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom. — 11. V čast Sreca Jezu- sovega. — 12. Na dan sv. obhajila. — 13. K. p., (stanovski) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 14. Za društvo sv. Jožefa kršćan- kih mož. — 15. Za društvo sv. Ane kršćanskih žen. — 16. Za delavce in služabnike. — 17. Za mladeniče (A. M. Slomšekov). — 18. Za dekleta (Slomšekov) — 19. Za Mari- jansko kongregacijo deklet. — 20. Za družbo Marijinih otrok. — 21. Za šolarje (priprava na prvo sv. obhajilo). 22. Za re- dovnike in redovnice (obnovitev samostanske obljube). — 23. K. p., za adventni čas. — 24. Za predpepelnični čas. — 25. Za postni čas — 26. K. p., na Veliki petek. 27. Za čas posebnih stisk in nadlog. 33. Za čas vojske. 29. Za verne duše. — 30. Memento mori! Sledi popoln molitvenik obsega- joč „mašo v čast trpljenja Jezusa Kristusa“ vse litanije, spovedne in obhajilne molitve, razne molitve in pobožnosti o trpljenju Jezusovem, pesmi i. t. d.

Ko pridete v Maribor, dajte si je v prodajalni tiskarne sv. Cirila predložiti na ogled; ali pa jo na- ročiti takoj po pošti. Dobi se knjiga v treh različnih vezavah: 1. z radečo obrezo za K 250. 2. z zlato obrezo za K 320. 3. krasna izdaja za K 350. Po pošti poslan stane vsak komad 20 vin. več. Kdor si knjigo po pošti naroči, naj pošlje denar po na- kaznici naprej in naj priloži za vsak komad 20 vin. za poštnino.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obverovati se bolezninogo jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašerom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

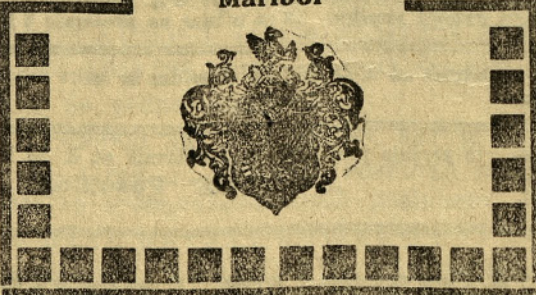

Se dobi v vseh lekarnah 8 K.4.-

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzljavni naslov: Cirilova tiskarna Maribor

sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje. Za v.č. župniške urade spovedne in misijske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natison glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, do- pisanice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in spre- jemnice, letna poročila, računске zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

prporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škaflic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavitkov (bar- vanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škaflih, razglednic, itd. — Svete podobe (male, ve- like in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinje, škafulirji. — Štambilije za urade in dr. — Potrežba točna in solitna

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in janež, ter sploh vse deželne pridelke
kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje,

istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih vreč in sodov.

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralnih voda NA DROBNO!

CELJE — Graška cesta šte. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vosek.

Preselitev.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem preselil svoj fotografski zavod iz hiše št. 15 Tržaška cesta Maribor v lastno hišo št. 28. Tržaška cesta nasproti deželni bolnišnici. Se priporočam za obilen obisk.

Adolf Skušek, fotograf.

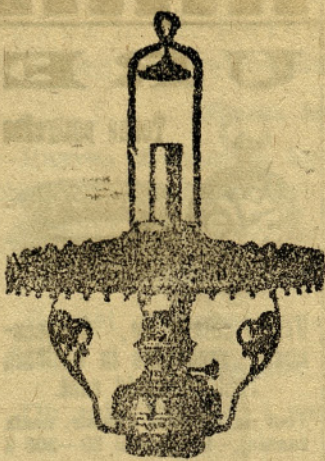
Umetni **SIDA** je štirikrat cenejši kot pravi med ter bolj redilen nego meso in jajca. Rabi se kot maža na kruh, za pecivo in močnata jedila, pospešuje prebavo, lajša hripavost, zapoko, zasliženost, obenem pa tudi krepi itd. Poskus Vas prepriča o izvrstnosti umetnega medu! Zavojček velja 35 vin. Naroča se pri: **Josip Berda, Ljubljana, Zeljarska ulica šte. 13.** Po pošti se pošilja najmanj 12 zavojčkov za 4 krone.

OBČINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru zopet na razpolago **Prošnje in Potrdila** za klanje telet in mlade živine.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva, Maribor, Koroška cesta 10. Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

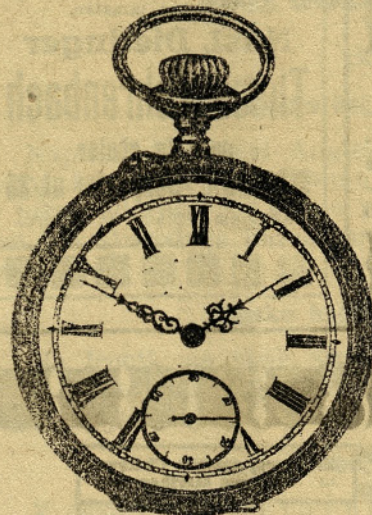

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev na vodo. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od 2 K 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči! Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Storne
Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Altarno sliko ali eno cerkev brezplačno

(le za povratek režijskih stroškov) poslika umetnik in propagator cerkvene umetnosti. Podrobna pojasnila daje uredništvo »Revue pro umeni crkveni« Praga-Vinogradi, Krameriova 10. Češka.

Kdor hoče jabolka

dobro prodati, vpraša naj pri Jos. Šerc Maribor, Tegetthoffstrasse, trgovina s špecerijo in deželnimi pridelki.

Gobe. Gobe.

Kupim

vsako množino **lepo posušenih gob** (globanj) po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti kravče ali prave globanje, potem **posušene turke**, brezovke, zemljariče, jelenovke, bodičarice ali rumene ježovke, medvedove tace, laške lesičke, navadne rumene (zolt) lesičke, sivke, pečnice, golobarke, štorovke i. t. d. sploh vse užitne gobe.

Trgovci in nabiralci gob, ki bi se zanimali za nakup oziroma nabiranje gob, naj pišejo na „Eksport gob“ v Konjicah št. 62, Stajersko. — P. S. Pridem na zahtevo v vsak kraj, da podučim nabiralce in trgovce o nabiranju in nakupu raznih vrst.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX**
Za gostilničarje: Papirnaté servijete vsled novih predpisov namestnje v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge naj

4 1/4 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo, navadne po 4 1/4%, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za vknjižbo po pošti se pošilja hranilne polovnice (97.075) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 9. do 12. ure dopoldne. Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in od 9. do 2. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne knjižice.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)